

Bijbelstudie 58

Het avondmaal

Inleiding

In deze Bijbelstudie denken we na over het avondmaal. We beginnen met de instelling van het avondmaal.

1. De instelling van het avondmaal

 "Want ik heb van de Heere ontvangen, wat ik u ook heb overgeleverd, dat de Heere Jezus in de nacht waarin Hij werd verraden, brood nam, en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo nam Hij ook de drinkbeker, na het gebruiken van de maaltijd, en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed. Doe dat, zo dikwijls als u die drinkt, tot Mijn gedachtenis. Want zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, verkondig de dood van de Heere, totdat Hij komt." (1 Korinthe 11:23-26)

Het avondmaal is door Jezus ingesteld tijdens de laatste viering van het Pascha met zijn discipelen. Dit vond plaats vlak voordat Jezus in de hof van Gethsémané verraden werd door Judas.

2. De uitvoering van het avondmaal

Tijdens de viering van het avondmaal wordt er brood en wijn genomen. Het brood wordt gebroken en iedereen eet een stukje van het brood. De wijn wordt in een beker gegoten en iedereen drinkt een slokje uit de beker. Meestal wordt ter inleiding een Bijbelgedeelte over het avondmaal gelezen en wordt er kort uitleg gegeven. Ook wordt er een dankzegging uitgesproken voor het verbroken lichaam en het vergoten bloed van de Heere Jezus. Voor het offer dat Hij heeft gebracht voor onze verlossing.

Het avondmaal is een eenvoudig ritueel en zo moet het ook blijven.

3. De betekenis van het avondmaal

Het avondmaal heeft een symbolische betekenis. Doormiddel van het avondmaal wordt de dood van Jezus uitgebeeld.

De betekenis van het brood en de wijn

- *".en nadat hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt..." (1 Korinthe 11:24)*
- *"En terwijl zij aten, nam Jezus de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die, en zei: Drink allen daaruit, want dit is Mijn bloed, het bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden." (Mattheüs 26:28)*

Door het brood en de wijn wordt het offer van Jezus op Golgotha uitgebeeld. Het brood dat wordt gebroken is een beeld van het lichaam van Jezus, dat voor ons verbroken werd op Golgotha. Het beeldt Jezus uit, die voor ons zijn leven gegeven heeft. *"...zoals ook Christus ons liefgehad heeft en zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offergave en slachtoffer, tot een aangename geur voor God."* (Efeze 5:2)

De wijn is een beeld van het bloed van de Heere Jezus, dat Hij voor ons vergoten heeft tot vergeving van onze zonden. *"...en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde."* (1 Johannes 1:7)

Zoals het brood voor onze ogen verbroken wordt, zo is het lichaam van Jezus voor ons aan het kruis verbroken. Zoals de wijn uitgegoten wordt in de beker, zo is het bloed van de Heere Jezus voor ons aan het kruis vergoten.

De betekenis van het eten van het brood en het drinken van de wijn.

Het eten van het brood en het drinken van de wijn is een beeld van het geloof.¹ Door het geloof hebben we deel gekregen aan de verlossing die Jezus voor ons aan het kruis tot stand heeft gebracht. Het eten van het brood en het drinken van de wijn is een beeld van dít geloof. Het beeld uit dat wij als christenen erop vertrouwen dat we door de dood van Jezus gered zijn.

Zoals we allemaal persoonlijk van het brood eten en van de wijn drinken, zo heeft ieder van ons ooit persoonlijk zijn of haar geloof op de Heere Jezus en zijn offer gesteld. Deelnemen aan het avondmaal is daarom ook een belijdenis van je geloof.

De betekenis van het ene brood waar iedereen van eet.

 "Omdat het brood één is, zijn wij, die velen zijn, één lichaam, want wij allen hebben deel aan het ene brood." (1 Korinthe 10:17)

Het brood beeldt ook de eenheid van de gemeente uit. Als gemeente zijn we allemaal onderdeel van het lichaam van Christus. We hebben allemaal door het geloof deel aan Hem.

4. Het doel van het avondmaal

 *"...Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. **Doe dat tot Mijn gedachtenis...** Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed, **Doe dat, zo dikwijls als u die drinkt, tot Mijn gedachtenis.** Want zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, verkondig de dood van de Heere, totdat Hij komt."* (1 Korinthe 11:24,25)

---

¹ Deze symbolische betekenis van het avondmaal is afgeleid uit Johannes 6:28-58. In dit Bijbelgedeelte spreekt Jezus over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed. Door Zijn vlees te eten en Zijn bloed te drinken hebben we eeuwig leven. Dat bedoelt Jezus uiteraard niet letterlijk. Met het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed bedoelt Jezus, geloven in Hem. Dit blijkt uit de verzen die aan Johannes 6:51-58 vooraf gaan. Vergelijk 6:28,29,35,36,40,47 met 6:51-54. Door het geloof in Jezus hebben wij eeuwig leven. Het eten van het brood en het drinken van de wijn beelden dit geloof uit.

In dit Bijbelgedeelte staat wat volgens Jezus het doel van het avondmaal is. Er staat twee keer: "doe dat ... tot **mijn** gedachtenis".

Jezus wil dat we aan Hem blijven denken. Aan Hem persoonlijk en aan wat Hij uit liefde voor ons aan het kruis heeft gedaan. Daarom heeft Hij het avondmaal ingesteld. Het avondmaal bepaalt ons telkens weer bij de kern van ons geloof, waar alles om draait. Het bepaalt ons bij Jezus Zelf en bij het offer dat hij voor ons heeft gebracht.

Het doel van het avondmaal is om door herinnering de waarheid van het kruis en van Jezus grote liefde voor ons, levend te houden. Dat doel wordt het beste bereikt wanneer het avondmaal regelmatig wordt gehouden.

5. Het avondmaal is een verkondiging

Door het avondmaal wordt de dood van Jezus verkondigd.

📖 *"Want zo dikwijls gij dit brood eet en de beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt."* (1 Korinthe 11:26 NBG)

Het avondmaal is een verkondiging van het feit dat Jezus gestorven is. Aan het kruis heeft Jezus alles volbracht² (Johannes 19:30). Op het moment dat wij het avondmaal vieren verkondigen wij dit feit. Het avondmaal is een verkondiging aan onszelf en aan de mensen om ons heen.

6. Wie mogen aan het avondmaal deelnemen?

📖 *"En terwijl, zij aten, nam Jezus het brood en toen Hij het gezegend had, brak hij het **en gaf het aan de discipelen** en Hij zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam. Hij nam ook de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die, en zei: **Drink allen daaruit**, want dit is Mijn bloed, het bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden."* (Mattheus 26:26,27,28)

Het avondmaal is voor alle gelovigen. Jezus zegt: "Drink allen daaruit".³

7. Iedere gelovige moet zichzelf toetsen voor hij deelneemt

📖 *"Daarom wie op onwaardige wijze dit brood eet of de drinkbeker van de Heere drinkt, is schuldig aan het lichaam en bloed van de Heere. **Maar laat ieder mens zichzelf beproeven** en laat hij zó eten van het brood en drinken uit de drinkbeker. Want wie op onwaardig wijze eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, omdat hij het lichaam van de Heere niet onderscheidt."* (1 Korinthe 11:27-29)

Voordat we aan het avondmaal deelnemen, moeten we onszelf toetsen. "Maar laat ieder mens zichzelf beproeven".

---

² Zie Bijbelstudie 13 over de betekenis van de dood van Jezus.

³ In veel evangelische gemeenten is het gebruikelijk dat ook de gasten uit andere gemeenten uitgenodigd worden om aan het avondmaal deel te nemen. Vaak wordt dan wel gevraagd of zij eerst kort belijdenis willen doen van hun geloof. Ook worden de aanwezigen opgeroepen om eerst zichzelf te toetsen.

Als er ernstige zonde in ons leven is, moeten we niet aan het avondmaal deelnemen. Doen we dat toch, dan is de kans groot dat we met Gods tuchtiging te maken krijgen⁴. Dit was het geval in de gemeente van Korinthe: *"Daarom zijn er onder u veel zwakken en zieken, en velen zijn ontslapen. Want als wij onszelf zouden beoordelen, zouden wij niet geoordeeld worden. Maar als wij geoordeeld worden, worden wij door de Heere, bestraft, opdat wij niet met de wereld veroordeeld zouden worden."* (1 Korinthe 11:30-32).

Er was veel mis in de gemeente van Korinthe. Een aantal van de Korintiërs zondigden ernstig. Er waren ruzies en partijschappen in de gemeente, er was ernstige verdeeldheid⁵ (1 Korinthe 1:11-12; 3:3-4 en 11:17,18), en de armen werden er beschaamd (1 Korinthe 11:22). In die tijd was het gebruikelijk dat er, voorafgaand aan het avondmaal, gezamenlijk werd gegeten⁶. Ieder bracht naar vermogen eten mee. De rijken veel, de armen weinig. Soms konden de armen zelfs helemaal niets meenemen. Het was de bedoeling dat het eten met elkaar gedeeld werd. Maar in Korinthe deelden de rijkere gelovigen het eten dat ze meegenomen hadden niet met de arme christenen. De arme gemeenteleden werden daardoor beschaamd. De rijkere gemeenteleden aten voor de ogen van de hongerige gemeenteleden hun eigen eten op. Er werd ook niet op elkaar gewacht. Ieder begon na aankomst gelijk het eigen meegebrachte eten op te eten. Bovendien werden sommigen van hen ook nog dronken van de meegebrachte wijn, met als gevolg dat ze dronken aan het avondmaal deelnamen. Deze rijke gemeenteleden namen daardoor op onwaardige wijze deel aan het avondmaal. *"Want bij het eten gebruikt iedereen van tevoren al zijn eigen avondmaal en dan heeft de één honger, terwijl de ander dronken is. Hebt u dan geen huizen om er te eten en te drinken? Of minacht u de gemeente van God en beschaamt u hen die niets hebben?"* (1 Korinthiërs 11:21,22).

Ook wij moeten onszelf, voor we deelnemen aan het avondmaal, beproeven. Staan we recht tegenover God? Als we weten dat er zonde is, moeten we die zonde belijden (1 Johannes 1:9) en ons er van afkeren. Je kunt God ook vragen om je te toetsen op zonde (Psalm 139:23,24). Maar als God je na dit gebed niets laat zien, mag je ervan uit gaan dat er ook geen zonden zijn die tussen jou en God in staan⁷. In dat geval mag je met vrijmoedigheid aan het avondmaal deelnemen.

---

⁴ Zie de Bijbelstudie over de vreze des Heeren.

⁵ Het veroorzaken van verdeeldheid wordt niet altijd door de Bijbel afgekeurd. Als er ernstige valse leer in een gemeente wordt uitgedragen, moet daar tegen opgetreden worden. Ook al leidt dit tot onrust en verdeeldheid in de gemeente. Zie bijvoorbeeld Handelingen 15:1-3. Zie verder Bijbelstudie 56B over de leertucht.

⁶ In het boek Judas worden deze gezamenlijke maaltijden, liefdemaaltijden genoemd (Judas 1:12).

⁷ Zie deze Bijbelstudie over schuld en schuldgevoelens:
www.internetbijbelschool.nl/transfer/basprak17.htm

Toetsvragen

1. Wanneer heeft Jezus het avondmaal ingesteld?
2. Geef een beschrijving van de viering van het avondmaal.
3. Wat is de betekenis van het brood en de wijn?
4. Wat is de betekenis van het eten van het brood en de wijn?
5. Wat symboliseert het ene brood waar iedereen tijdens het avondmaal van eet?
6. Waarom heeft Jezus het avondmaal ingesteld?
7. Wat verkondigen we wanneer we het avondmaal vieren?
8. Voor wie is het avondmaal bedoeld?
9. Waarom moeten we onszelf beproeven voordat we aan het avondmaal deelnemen?
10. Hoe beschaamden de rijke gelovigen in Korinthe de armen?